

Crònica sobre la Reunió Anual de l'Associació Europea d'Arqueòlegs i Arqueòlogues (Barcelona, 5-8 de setembre de 2018)

Margarita Díaz-Andreu
Sandra Montón Subías
Raquel Piqué

Entre el 5 i el 8 de setembre de 2018 es va celebrar a Barcelona la XXIV Reunió Anual de l'Associació Europea d'Arqueòlegs;¹ aquest article recull una crònica de l'esmentada reunió, però per a facilitar-ne la comprensió fem una presentació sobre l'origen i el caràcter de l'associació. L'EAA, sigles amb què es coneix l'associació pel seu nom en anglès (European Association of Archaeologists), té com a objectius promoure el desenvolupament de la investigació i l'intercanvi d'informació arqueològica; impulsar la gestió i interpretació del patrimoni arqueològic europeu; induir el respecte per les normes ètiques i científiques adequades per al treball arqueològic; lluitar pels interessos del col·lectiu arqueològic a Europa, i impulsar la cooperació amb altres organitzacions amb objectius similars.² L'EAA va néixer d'una idea més humil, la de crear una revista d'arqueologia d'àmbit europeu; un pla que al cap de poc temps es va convertir en quelcom més ambiciós: establir una institució que servís de base a aquesta publicació (Kristiansen 2004: 3). La seva fundació oficial va tenir lloc a Ljubljana (Eslovènia) ja fa gairebé 25 anys, el 1994 (Novakovic 2013). Un any més tard, va tenir lloc el seu primer congrés a Santiago de Compostel·la (20-24 de setembre de 1995). Des de llavors l'EAA s'ha convocat anualment en diferents països d'Europa, mai repetint seu; i la seva revista —*European Journal of Archaeology*— ha arribat ja al seu número 20.³

L'any 2014 la Universitat de Barcelona (UB) —juntament amb el suport d'altres institucions catalanes i l'ajuda indispensable del Barcelona Turisme Convention Bureau, llavors interessat a promoure Barcelona com a seu de congressos (R. B. 2013)— va elaborar una

1. <www.e-a-a.org/>.

2. <www.e-a-a.org/AboutEAA>.

3. La revista *European Journal of Archaeology* va estar precedida pel *Journal of European Archaeology*, amb 5 números publicats. A partir de 1994, es va prendre la decisió de canviar-li el nom per reflectir millor el seu àmbit global i no únicament europeu.

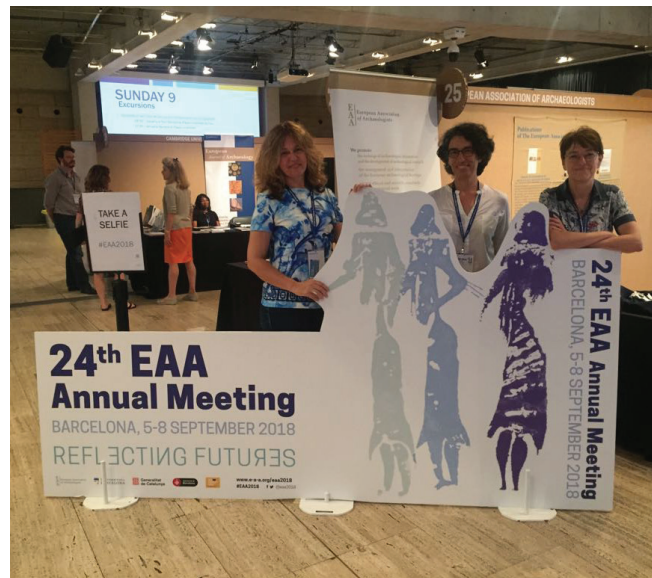

Figura 1. Comitè Organitzador Local de l'EAA Barcelona 2018. D'esquerra a dreta, Sandra Montón (ICREA, UPF), Margarita Díaz-Andreu (ICREA, UB) i Raquel Piqué (UAB).

proposta per organitzar a Barcelona la Reunió Anual (*Annual Meeting* és la denominació oficial en anglès) de 2018. La candidatura, que va estar acompanyada per cartes de suport de la Generalitat, de l'Ajuntament de Barcelona i de les diferents universitats i principals centres de recerca catalans, va obtenir l'èxit desitjat. La llum verda per tirar endavant el projecte es va anunciar a la reunió anual de membres (AMBM, *infra*) del 12 de setembre de 2015 a Istanbul, estant allí presents Margarita Díaz-Andreu (ICREA, UB), Sandra Montón Subías (ICREA, UPF) i Raquel Piqué (UAB), que passarien a integrar el Comitè Organitzador Local (figura 1).

Un congrés d'aquest nivell comporta un enorme esforç d'organització, especialment important a partir de setembre de 2016, en acabar la Reunió Anual de l'EAA a Vilnius. Estem convençudes que, actualment, l'organització d'un esdeveniment d'aquest calibre és inassolible per part de l'administració universitària, que no disposa de personal especialitzat ni de la capacitat de reacció necessària per dur a terme aquest treball. Per aquest motiu, vam optar per comptar amb el suport professional d'empreses del sector. Vam contactar amb l'empresa Kultura, Idees i Estratègies per al Patrimoni, que va suggerir treballar també amb l'empresa Manners, especialitzada en l'organització d'aquest tipus d'actes. Com a resultat, la primavera de 2017 es van signar un memoràndum d'acord entre l'EAA i aquestes empreses, i un conveni entre l'EAA i la UB.

Paral·lelament l'any 2018 es va estrenar un nou model d'organització de la Reunió Anual en què, seguint en gran part l'exemple dels grans congressos organitzats per la Societat per a l'Arqueologia Americana (SAA), l'oficina central de l'EAA a Praga prenia molt més protagonisme en l'articulació de les reunions anuals. Se cercava així oferir una experiència continuada, una estabilitat en el disseny organitzatiu i un control sobre el finançament de l'esdeveniment. És des de la seu central que ara s'enregistren la inscripció al congrés,

l'afiliació a l'associació i les propostes de sessions i comunicacions, també es manté i actualitza la pàgina web de l'EAA. En conjunt, doncs, en l'organització de l'EAA a Barcelona han interactuat molts actors: la Universitat de Barcelona com a organitzadora oficial amb l'EAA, amb el suport i la col·laboració de la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Pompeu Fabra, ICREA, Manners i Kultura,⁴ constituïdes aquestes últimes en una UTE.⁵ A més s'ha comptat amb un Consell Consultiu (*Advisory Board*) compost per gairebé una trentena de representants de tots els sectors de l'arqueologia catalana: administració, centres de recerca, museus, sector privat i universitats.⁶

El contingut científic del congrés va començar a dibuixar-se molt aviat. Cada reunió anual de l'EAA tria una sèrie de temes específics que pretenen enfocar les discussions. Aquesta idea va sorgir com a manera d'assegurar que els debats no se cenyirien exclusivament a la interpretació arqueològica, com havia estat habitual fins als anys vuitanta, sinó que inclourien tot un seguit d'altres temàtiques d'actualitat, com ara: l'arqueologia comercial (sorgida amb força en aquells anys i que aglutina en l'actualitat més de la meitat dels professionals del sector), les relacionades amb la gestió de l'arqueologia per part de les administracions i les empreses privades i, finalment, les relacionades amb el que s'anomena arqueologia pública. Els temes de cada reunió anual representen, per tant, tots aquests interessos. Hi conviuen temes de formulació molt àmplia amb d'altres més específics, relacionats amb el país de la reunió o amb algun esdeveniment característic de l'any en què se celebra el congrés. Entre els temes d'àmplia temàtica, per a l'EAA de Barcelona 2018, se'n va escollir un sobre "teoria i mètode" i un altre sobre "cultura material, cossos (*bodies*) i paisatges". Els més específics de Barcelona van ser els de "paisatges marins" i "l'arqueologia i el futur de les ciutats i els paisatges urbans". El cinquè dels temes es va triar en concordança amb la celebració de l'Any Europeu del Patrimoni Cultural. Finalment, el sisè va intentar trencar amb l'absència dels temes associats a museus en les reunions anuals de l'EAA, incloent també en aquesta proposta els debats sobre els reptes del patrimoni al segle XXI. La llista inicial proposada per l'equip de Barcelona, format pel Comitè Organitzador Local i la UTE, d'acord amb la direcció de l'EAA, es va acabar de perfilar amb l'ajuda del Comitè Científic en la reunió del 27 de novembre de 2017. D'altra banda, també del Comitè Organitzador Local i la UTE va sorgir el lema "Reflectint futurs" i el logotip amb les tres figures femenines de l'abric rupestre de la Roca dels Moros del Cogul (figura 2). Amb el color dominant per representar el congrés, el blau en diferents tonalitats, es va voler al·ludir al caràcter mediterrani de Barcelona.

El termini per proposar sessions per Barcelona es va obrir poc després d'acabar la reunió anual de Maastricht i es va tancar el 13 de novembre de 2017. Fins que no es va poder comprovar el nombre total

Figura 2. Logotip amb les tres figures femenines de l'abric rupestre de la Roca dels Moros del Cogul.

de propostes, aquest va ser un període d'incertesa per a l'EAA, ja que la salut d'una associació depèn en part de l'èxit que tinguin en les seves convocatòries. Pensàvem que el tristíssim atemptat terrorista del 17 d'agost a Barcelona, la situació d'inestabilitat política a Catalunya i les penoses imatges distribuïdes per totes les televisions internacionals l'1 d'octubre podrien desincentivar la participació a Barcelona. No obstant això, les propostes de sessions van superar totes les expectatives. El comitè científic, després d'avaluar totes les propostes presentades, en va aprovar un total de 272. Tot seguit, es va obrir el termini per presentar contribucions a cadascuna de les sessions aprovades (del 15 de desembre al 19 de febrer). Es van rebre més de 3.100 propostes, que haurien de ser avaluades pels organitzadors de cada sessió. Un cop conegut el nombre aproximat d'assistents, l'equip de Barcelona va trepitjar l'accelerador per organitzar la que ha estat qualificada com a millor Reunió Anual de l'EAA de la història.

Sens dubte, un element crucial per a l'èxit de l'esdeveniment ha estat, com a les reunions anteriors, el voluntariat,⁷ integrat per estudiants de grau i, sobretot, postgrau. Com en altres grans congressos tipus TAG (Theoretical Archaeology Group), WAC (World Archaeological Congress) o SAA (Society for American Archaeology), a la EAA s'organitzen grups de voluntaris que ajuden en les múltiples petites i grans tasques sorgides en el dia a dia del congrés: acompanyament d'excursions, rebuda al taulell d'informació, matriculació al congrés, posada de cartells indicadors, presència a les aules per assegurar el bon funcionament de la sessió i alleugerir la solució de possibles problemes. El termini per a la presentació de candidatures es va obrir el 23 de gener i es va tancar el 15 de març; es van presentar més de quatre-cents estudiants per a un total de cinquanta places, que després es van ampliar a seixanta. Com a organitzadors directes del voluntariat vam comptar amb l'expertesa de Laura Coltofean i Amilcar Vargas.

4. <<http://manners.cat>, <http://www.kultura.cat/>>.

5. Unió Temporal d'Empreses.

6. <<https://www.e-a-a.org/EAA2018/committees>>.

7. <<https://www.e-a-a.org/EAA2018/volunteers>>.

A causa de les dimensions que l'EAA de Barcelona ha tingut, aquest any el voluntariat ha hagut de treballar de valent, però també ha rebut uns beneficis que sens dubte marcaran una diferència en l'estat inicial en què es troben les seves carreres acadèmiques. Creiem que l'expressió anglesa *win-win* defineix bé la relació que s'estableix entre el voluntariat i l'EAA. Malgrat tenir un cost econòmic elevat per a aquesta última (per exemple, totes les despeses de matriculació, alimentació i allotjament —en el cas dels forans— queden automàticament cobertes), aquest jove voluntariat representa el futur de la nostra professió i alhora estableix un vincle amb l'organització que repercutirà positivament en la seva continuïtat. Per a molts estudiants, aquesta és l'única manera en què es poden permetre participar en un congrés internacional d'aquesta importància, alhora que poden presentar una comunicació o un pòster, fet que, com dèiem, contribueix a la millora en el benefici dels seus *curricula*.

La Reunió Anual de Barcelona va començar oficialment el 5 de setembre de 2018; els motors, però, van començar a escalfar-se ja des de dilluns. Va ser llavors quan va arribar tot el voluntariat, i es va fer una sessió de formació de diverses hores que va acabar amb un còctel on es van començar a forjar les primeres amistats internacionals. Mentre que alguns voluntaris van tenir dimarts 4 com a dia lliure (per compensar les llargues hores de dedicació que els esperaven els dies següents), a uns altres els va tocar acompanyar les excursions.⁸ El cap de setmana havien començat les excursions amb la de Menorca que van continuar el dimarts amb les d'Ullastret i Empúries; Tàrraco; Vilars d'Arbeca i la Seu Vella, i Serinyà i la Draga. L'endemà també hi va haver sortides de mig dia a la Roca dels Moros del Cogul, les Mines de Gavà, el poblat ibèric de Calafell i el Barri Gòtic de Barcelona. Aquestes excursions es completarien més tard, diumenge 9, amb el poblat ibèric i les defenses antiaèries del Turó de la Rovira, l'Abric Romaní de Capellades i el Museu de Badalona.

Paral·lelament a les excursions, a Barcelona continuava l'activitat. Per al president de l'EAA (Felipe Criado), la presidenta del Comitè Organitzador Local (Margarita Díaz-Andreu), un representant de l'arqueologia catalana (Isidre Pastor, president de l'Associació d'Arqueòlegs Catalans) i un dels històrics de l'EAA, Pedrag Novakovic, el dia va començar amb una roda de premsa seguida pel menjar presidencial (*President's working lunch*). Aquesta és una reunió de treball amb una trentena de representants de grups professionals d'àmbit europeu, de grans associacions com ICOMOS o ICOM, o de grans empreses del sector privat. També hi assisteixen convidats especials com, en aquesta ocasió, la presidenta de la SAA, Susan Chandler, i el seu director executiu, Toby Brimsek, o el president de WAC, Koji Mizoguchi. El tema a tractar va ser "Quines noves competències necessitem en arqueologia?", i va incloure un debat sobre la falta d'experiència que s'aprecia en la formació dels i les joves que entren a la professió pel que fa

a les seves *soft skills* (com capacitats comunicatives, qüestions ètiques, coneixement bàsic empresarial) i la manera de superar-ho (per exemple, amb cursos de formació organitzats des de l'EAA). Les notes sobre aquesta reunió s'han publicat en el darrer número (58) de TEA (*The European Archaeologist*),⁹ el butlletí en línia i de lliure accés de l'EAA.

Per a molts d'altres congressistes, dimecres 5 de setembre va començar amb l'enregistrament i la recollida del material del congrés. Malgrat que l'obertura del taulell d'enregistrament estava anunciada per les 12, es va avançar a les 9 per evitar aglomeracions i permetre que la gent pogués gaudir de la Fira de l'Arqueologia Europea¹⁰ que tot just s'acabava de muntar. Aquesta fira incloïa estands de diverses universitats (UB, UAB, Durham, Groningen), centres de recerca (INCIPIT, IEMA), administracions (Ajuntament de Barcelona, Generalitat, Agència Galega de Innovación, Menorca, Canàries),¹¹ associacions com la *d'alumni* Marie Curie, editorials (Archaeolingua, Bocard, BAR, Brepols, Oxbow, OUP, CSIC, CUP, Taylor & Francis), projectes com ArchAIDE i empreses de serveis arqueològics (com, per exemple, Beta Analytic o Sensors & Software). Altres congressistes van aprofitar per anar a visitar els diversos museus que havien ofert entrada gratuïta durant els dies del congrés, el que sens dubte van aprofitar segons ha reportat el Museu d'Arqueologia de Catalunya, ja que van ser aquest i l'anterior els dies de més afluència dels congressistes, amb un total de 453 visites (Joan Muñoz, com. pers. 12 set.). Va ser també al migdia d'aquell mateix dimecres quan es van reunir els congressistes pertanyents a alguna de les disset comunitats¹² que existeixen al si de l'EAA. Aquestes han sorgit dels interessos que diferents grups de membres han identificat. Cobreixen un rang ampli d'aspectes dins de l'arqueologia: des del canvi climàtic fins al gènere, passant pel tràfic d'antiguitats, les plantes silvestres, l'Europa medieval o l'arqueologia pública.

A la tarda, la protagonista va ser la cerimònia inaugural,¹³ que es va celebrar entre les cinc i les set a l'incomparable marc de Santa Maria del Mar gràcies a la generositat de la parròquia i de l'Ateneu Universitari Sant Pacià (figura 3). L'espai estava ple a vessar; prèviament s'havien apuntat 1.242 congressistes. El comunicador Eddy Vidal va conduir magistralment la cerimònia presentant les diferents intervencions de benvinguda (Margarita Díaz-Andreu, en representació del Comitè Organitzador Local; David Abadías, de la Universitat Antoni Gaudí; Jaume Asens, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona; Albert Cirera Hernández, vicerector d'Emprenedoria, Transferència i Innovació de la UB; Laura Borràs, Consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya, i Felipe Criado, president de l'EAA), la presentació de premis (el de Patrimoni Arqueològic i l'ofert als estudiants pel mi-

9. <https://www.e-a-a.org/EAA/Publications/TEA/EAA/Naviga-tion_Publications/TEA_home.aspx>.

10. <<https://www.e-a-a.org/EAA2018/fair/>>.

11. Els noms oficials de totes aquestes institucions es poden trobar a la pàgina web esmentada a la nota anterior.

12. <www.e-a-a.org/EAAcommunities>.

13. <<https://www.e-a-a.org/EAA2018/SocialEvents>>.

8. <<https://www.e-a-a.org/EAA2018/excursions>>.

Figura 3. Moment de la cerimònia inaugural celebrada a Santa Maria del Mar el 5 de setembre.

llor treball presentat al congrés) i, finalment, les dues breus lliçons inaugurals per part de Francisco Gràcia (UB) i Sonia Gutiérrez (Universitat d'Alacant). L'acte va estar amenitzat per les guitarres d'Àlicia Grillo i Sandra Monfort. Després de la recepció, i al compàs de música de gralles, es va conduir els congressistes al Born Centre de Cultura i Memòria on es va oferir una copa de cava mentre els Castellers de San Cugat aixecaven un pilar de 4, un 4 de 6, un 3 de 7 i un 4 de 5 amb dos congressistes inclosos!

El programa més pròpiament acadèmic del congrés es va celebrar entre dijous 6 i dissabte 8 de setembre. Les diferents sessions paral·leles s'estructuraven entorn de comunicacions, presentacions i debats de 15 minuts, amb un mínim exigint de 5 i un màxim de 22 comunicacions. Es van fer blocs de dues hores separats per pauses de mitja hora en què s'oferia als congressistes cafè en dues ocasions cada dia. Com a molt, una sessió podia ocupar quatre blocs, és a dir, vuit hores. La temàtica de les 260 sessions finalment organitzades i la de les gairebé 3.000 presentacions (d'elles 174 en forma de pòster) va ser molt variada (figura 4), com cal esperar del moment d'*stasis*, de calma teòrica encara que potser no metodològica, que viu actualment l'arqueologia. Una anàlisi preliminar realitzada per nosaltres a partir de les paraules clau utilitzades reflecteix una tendència a conservar la cronologia com un element de delimitació, amb una major presència de comu-

nicacions sobre prehistòria, seguides de les del món medieval i de l'arqueologia històrica, i una menor presència de la clàssica. Sembla que hi ha un èmfasi en mètodes científics de tot tipus i en patrimoni (tot i la coincidència de dates amb altres congressos de temàtiques afins). Una altra de les tendències importants van ser les sessions en què es debatien qüestions relacionades amb l'arqueologia del gènere, amb el mar, els paisatges arqueològics, i amb l'arqueologia virtual i digital. Un comentari que escoltem en diverses ocasions, i que coincideix amb la nostra percepció, és que, tot i que el temps dedicat a la discussió era limitat, la participació dels assistents a les sessions en ell va ser alta, i per tant es va produir l'intercanvi de parers que permet avançar en el coneixement. Totes les sessions van ser transnacionals, és a dir, no hi va haver cap sessió dedicada a només un país o regió europea. Aquest fet no és casual, ja que l'EAA té un interès especial que això sigui així, cosa que s'aconsegueix demanant que l'organització de la sessió es faci, almenys, des de dues institucions ubicades en diferents països d'Europa. Si malgrat tot s'arriba a proposar una sessió d'aquest tipus, el comitè científic només acorda acceptar-la si l'enfocament s'amplia geogràficament. Si no existís aquest requisit, la Reunió Anual de l'EAA no compliria part dels seus objectius fonamentals: la circulació de coneixement entre els arqueòlegs i les arqueòlogues de diverses parts d'Europa i del món, i la creació de xarxes de tot tipus que donin continuïtat a

Figura 4. Sessió *Towards an archaeology of making* del dia 8 de setembre de 2018.

aquestes connexions... per alguna cosa el congrés tenia el lema de "Reflectint Futurs"!

Les diferents sessions es van desenvolupar des de les 8.30 del matí fins a les 6.30 del vespre. Posteriorment, tant dijous com dissabte, es van impartir les conferències anomenades *keynote lectures*¹⁴ (sis dijous i cinc dissabte). L'elecció dels conferencians va estar dirigida per diversos criteris que incloïen el gènere (per aconseguir la tan crucial paritat que serveixi d'exemple i referent a les futures professionals), i la distribució geogràfica, lingüística i temàtica. Per qüestions d'agenda l'única ponència que es va programar fora de l'horari habitual va ser la de José Labastida, director del Departament de Gestió Científica del Consell de Recerca Europeu (European Research Council, ERC), que va explicar les accions de promoció de la investigació de l'agència on treballa. A la tarda ja es va poder escoltar Eszter Bánffy (Institut Romà-Germànic de Frankfurt) sobre els paisatges argilosos del límit nord i els orígens dels grups amb ceràmica a bandes (Bandkeramik); Diane Gifford-Gonzalez (expresidenta de la SAA), sobre la necessària implicació que l'arqueologia ha de tenir en els reptes que planteja el canvi climàtic; Brit Solli (Museu d'Història Cultural de la Universitat d'Oslo), sobre l'arqueologia de l'antropocè; Alfredo González-Ruibal (INCIPIT), sobre l'arqueologia del conflicte; i George Abungu (exdirector general dels Museus Nacionals de Kenya), sobre arqueologia i patrimoni a l'Àfrica i la necessitat de descolonitzar les narratives arqueològiques. D'altra banda, en paral·lel, s'estava produint la inauguració de l'exposició "L'esplendor dels castells medievals catalans" al Museu d'Arque-

ologia de Catalunya, on també es van organitzar dues sessions per facilitar l'assistència dels possibles congressistes interessats.

Les ponències de dissabte van ser les de: Sophia Labadi (Universitat de Kent, consultora de la UNESCO), que va impartir una conferència sobre la rellevància del Patrimoni Mundial (figura 5); Soultana Maria Valamoti (Universitat de Tessalònica), que va dissertar sobre l'arqueobotànica i les modernes narratives sobre el consum d'aliments; Paloma González-Marcén (UAB-CEPAP), que va presentar diferents projectes relacionats amb la transmissió del coneixement arqueològic al gran públic a partir de la identificació dels principals reptes socials del segle XXI; Jean-Paul Demoule (professor emèrit de la Universitat de la Sorbona), que va exposar la seva visió sobre la Unió Europea i el salvament del patrimoni arqueològic, i, finalment, Predrag Novaković (Universitat de Ljubljana), que ho va fer sobre el passat i el present dels paisatges socials arqueològics a Europa.

Paral·lelament al transcurs del programa acadèmic, va tenir lloc el programa d'Arqueologia al Carrer¹⁵ per a la ciutadania de Barcelona, gràcies fonamentalment al finançament de la UB i l'intens treball de Margarita Díaz-Andreu amb el suport de Laura Coltofean i, després i de manera crucial, per Isidre Pastor. Aquest programa va incloure una passejada participativa per Barcelona organitzada pel GAPP¹⁶ (Grup d'Arqueologia Pública i Patrimoni), unes portes obertes del jaciment de la fàbrica de ceràmica ornamental d'Antoni Tarrés¹⁷ a la mateixa Facultat de Geografia

14. <<https://www.e-a-a.org/EAA2018/keynotes>>.

15. <<https://www.e-a-a.org/ea2018/PublicEvents>>.

16. <<http://gapp.cat/>>.

17. <<http://www.ub.edu/grauarqueo/index.php/cat/moderna-contemporania/terriseria-tarres>>.

Figura 5. Ponència sobre la rellevància del Patrimoni Mundial a càrrec de Sophia Labadi (Universitat de Kent, consultora de la UNESCO).

Figura 6. Taller d'arqueoeperimentació a càrrec d'Antoni Palomo (Museu d'Arqueologia de Catalunya) als Jardins de Victòria dels Àngels.

i Història de la UB, presentades pels alumnes de grau d'Arqueologia sota la direcció de Josep M. Gurt, dos tallers d'arqueoexperimentació, un organitzat pel MAC (Museu d'Arqueologia de Catalunya) amb Antoni Palomo¹⁸ (figura 6), i un altre per KuanUm,¹⁹ i exhibicions dels grups de recreació històrica del Projecte Phoenix,²⁰ Ibercalafell²¹ i Barcino Oriens.²² A més, fora del recinte del congrés es va organitzar un cicle de cinema arqueològic a la Filmoteca de Catalunya²³ (part del qual es va haver d'ajornar a causa de la inundació del local després de les pluges torrencials de la matinada de divendres), i una sèrie de conferències a la xarxa de biblioteques municipals de Barcelona impartides per Toni Fernández, Agnès García Ventura, Joan F. Gibaja, Anna Gómez, Mireia López Bertran, Enric H. March, Miquel Molist, Carme Miró, Santiago Riera Mora i Jordi Ramos.

A més del programa científic i d'arqueologia pública, durant els tres dies principals del congrés també es van programar tot un seguit de reunions entre les quals hem de destacar l'anomenada Annual Membership Business Meeting o AMBM, corresponent a la reunió anual dels membres de l'associació, que va tenir lloc divendres. Malgrat estar oberta a tots els membres, és habitual que la participació sigui inferior a la que desitjaria el Comitè Executiu de l'EAA. En l'ordre del dia²⁴ es va parlar, entre d'altres, dels comptes de l'associació, les taxes de soci, les accions de la Fundació Oscar Montelius i de les diferents comunitats, i es va presentar la seu de la reunió de l'any vinent, que tindrà lloc a Berna (Suïssa). Altres reunions menors van ser les organitzades amb els nous membres de l'EAA (dijous), amb els membres corporatius (divendres) i amb els futurs organitzadors dels congressos de les reunions anuals de l'EAA (dissabte). També diversos comitès de l'EAA van aprofitar per reunir-se, com ara el Comitè Executiu i el Comitè de Nominacions (*Nominating Committee*). Aquest va supervisar, un dia abans de l'AMBM on s'anunciarien els resultats, la comptabilització de vots realitzats durant el congrés, als quals se sumarien els realitzats electrònicament, per triar dos membres del Comitè Executiu i un nou membre per al Comitè de Nominacions.

En els tres dies del congrés també va tenir espai una part lúdica: les llargues hores de treball de dijous van ser assaonades per una esplèndida —i ja per a molts inoblidable— festa a la sala Razzmattazz. El grup de rumba catalana Sabor de Gràcia va amenitzar el públic assistent tant des de l'escenari com des de la pista, que mai no veia l'hora de retirar-se. La tardana hora en què va acabar l'esdeveniment va fer que l'endemà més d'un arribés ullerós, o directament tard, a la seva sessió. Divendres va ser el moment de la festa de MERC, la Medieval European Research Community (Comunitat de Recerca per a l'Europa Medieval). Finalment, el congrés va acabar

dissabte amb un excel·lent sopar (*l'Annual Dinner*) a les Drassanes Reials de Barcelona, que va reunir entorn de quatre-cents arqueòlegs i arqueòlogues i en què el president, després d'un discurs final, va repartir rams de flors als principals organitzadors de l'esdeveniment, incloent-hi les autores d'aquesta nota.

L'EAA està creixent en impacte i sap que la presència a les xarxes socials és essencial perquè la gran quantitat d'esdeveniments que s'organitzen en el marc del congrés arribi a un públic més ampli. Amb aquest objectiu es van organitzar comptes de Twitter i Facebook, el primer amb 814 seguidors i 369.000 visites en l'últim mes i el segon amb 1.081 seguidors i aproximadament 10.000 visites des del 4 de setembre. Els mitjans de comunicació també se'n van fer ressò, amb més de 30 notícies a la televisió, la ràdio i la premsa. Com a exemples, podem citar la notícia sobre "L'arqueologia del futur" al diari *Ara* del 4 de setembre, l'entrevista a Alfredo González Ruibal a *La Vanguardia* del dia 7 (també entrevistat a TVE Catalunya a l'informatiu del cap de setmana del dissabte 8), la notícia sobre l'assetjament sexual a *El Periódico* del dia 9 i la notícia a BTV sobre el programa d'Arqueologia al Carrer aquest mateix dia.

Es fa encara difícil avaluar l'impacte que l'EAA d'aquest any ha tingut a causa del poc temps que ha passat des de la seva realització. En qualsevol cas, tenim molt clar que ha servit per donar a conèixer el potencial de l'arqueologia catalana a escala mundial, ja que entre els assistents hi va haver representants de tots els continents. Alhora, els d'aquí hem pogut gaudir d'un curset intensiu sobre què s'està fent en altres països. No hi ha dubte que la Reunió Anual de l'EAA ha constituït una oportunitat única de trobada i de crear i recrear xarxes professionals a Catalunya i també a Espanya. Feia molt de temps que no es presentava una ocasió com aquesta perquè els arqueòlegs i arqueòlogues catalans especialistes en qualsevol camp de la nostra disciplina i/o treballant en qualsevol ram de la professió —l'arqueologia comercial, la docència universitària, l'administració i els museus— es trobessin sota el mateix sostre. És molt important també destacar l'alta presència de joves, la qual cosa assegura que el coneixement generat i transmès en aquesta trobada arribi a les generacions que en un parell de dècades estaran al càrrec de fer possible que l'arqueologia continuï i segueixi creixent. Finalment, hem pogut constatar, un cop més, a través de l'èxit del programa Arqueologia al Carrer i de l'interès dels mitjans de comunicació, que el públic està interessat en el que fem i que tenim l'obligació de comunicar i fomentar el valor social de la nostra disciplina.

Margarita Díaz-Andreu
ICREA, Universitat de Barcelona.
m.diaz-andreu@ub.edu

Sandra Monton Subías
ICREA, Universitat Pompeu Fabra
sandra.monton@upf.edu

Raquel Piqué
Universitat Autònoma de Barcelona
raquel.pique@uab.cat

18. <<http://www.mac.cat/>>.
19. <Kuanum.blogspot.com/>.
20. <<http://usuarios.tinet.cat/masefe/cat/legio01.html>>.
21. <<http://ibercalafell.org.es/>>.
22. <<http://www.barcinooriens.cat/>>.
23. <<http://www.filmoteca.cat/web/>>.
24. <https://www.e-a-a.org/EAA/Navigation_News/2018_AMBM.aspx>.

Bibliografia

KRISTIANSEN, K. (2004). EAA beginnings, memories and retrospective reflections. *The European Archaeologist [special issue: The European Archaeologist Anniversary Conference Issue 2004]*: 3-5.

NOVAKOVIC, P. (2013). 'The EAA is Up and Running': Behind the Scenes of the Inaugural Meeting of the European Association of Archaeologists. A: S. BERGERBRANT, S. SABATINI (eds.). *Counterpoint. Essays in Archaeology and Heritage Studies in Honour of Professor Kristian Kristiansen*: 21-25. Oxbow (British Archaeological Reports 2508). Oxford.

R. B. (2013). Barcelona atrau milers de visitants a la tardor gràcies als congressos i convencions. *20 minutos*, 9-9-2013: <<https://www.20minutos.es/noticia/1912835/0/barcelona/turisme/congressos/>>.